

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan
BØRNEHUSET AKELEJE
2021**

BØRNEHUSET AKELEJE

ET TRYGT STED AT VÆRE - ET GODT STED AT LÆRE

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *slette*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Idet der har været en del omskiftning i personalegruppen over de sidste 2 år, var relationer imellem personale og børn og børn imellem et gennemgående fokuspunkt de sidste 2 år. Det har betydet, at vi har startet hele processen med at få lavet en læreplan forfra.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

I løbet af de sidste to år har vi udarbejdet et årshjul, som drejer sig om de 6 læreplanstemaer (se billede) og inddrager dem tilsvarende i vores årstidsfester. Til evaluering af vores årstidsfester bruger vi et evalueringsskema (se bilag ved det røde kryds), som sammenslutningen af Steiner børnehaver i Danmark har udarbejdet.

Ugerne op til festen/Inddragelse af lokalsamfundet

SELVE FESTEN

Voksenfordeling-roller og opgaver

Oprydning-hvornår og hvem

Børn med specielle behov

DOKUMENTATION

Hvordan vil vi dokumentere processen/produkter (film, foto, børneinterview, lydoptagelser)?

Til hvad skal dokumentationen bruges (evaluering af børnemiljø, læringsmål, forældre, opslagstavle, hjemmeside/marketing, bevidsthed om egen praksis?)

EVALUERING

Af samarbejde og stemning i voksenhøjde

Nåede vi målene fra læreplanstemaer?

Hvor kan vi se/måle læringen?

Er der områder, vi skal arbejde videre med?

I korte mandagsmøder evaluerer vi den sidst afholdte årstidsfest ift fokuspunkter og læringstemaer.

Sideløbende bruger vi observationsbøger til børn og børn med særlige behov, hvor vi løbende skriver observationer ned. Dem tager vi op til vores månedlige personalemøder, hvor vi drøfter dem og udarbejder handlingsplaner eller finder andre løsninger bl.a. at inddrage PPR.

Derudover laver vi 4 gange årligt screeninger af børns trivsel/ venskaber. Her bruger vi også skemaer, som sammenslutningen havde udarbejdet (se bilag).

Efter sommeren vil vi gå i gang med at lave børne interview for at have børnenes perspektiv med ift børnemiljøvurdering.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

En kollega har fået et kursus til at være fyrtårn og forberedte det meste af årshjulet. Derudover havde vi to pædagogiske dage, hvor vi i fællesskab har udarbejdet vores reviderede læreplan. Årshjulet skaber overblik over børnehavens rytme i løbet af et år. I Steiner børnehaven arbejder vi meget med naturens gang, hvor hver periode munder ud i en årstidsfest. Vi har i den forbindelse lavet vores eget dokument, hvor vi kommer ind på, hvilke læreplanstemaer i hvilke miljøer, vi gerne vil fokusere på (se bilag).

ÅRSTIDSFEST

ARBEJDSPLAN OG LÆRINGSMÅL

Hvad er baggrunden for festen?

1. Ifølge antroposofien

Hvilken stemning er der tale om

2. Årstidsfesten året før (se på evaluering), hvad skal forbedres, justeres, gentages, udvikles?

3. BØRNEMILJØ NU

Hvad kan vi se af aktuelle fokuspunkter ud fra vores:

- a. Børnemøder
- b. Observationsbøger
- c. Samtaler

HVILKE LÆREPLANSTEMAER VIL VI FOKUSERE PÅ UDFRA OVENSTÅENDE OBSERVATIONER OG STEINERPÆDAGOGIK, SÅ DER FOREGÅR LÆRING HELE DAGEN?

1. De voksenstyrede aktiviteter
2. Daglige rutiner
3. Legen

TEAMETS SELVSKOLING

Hvilke mål har jeg for mig selv i denne periode? (ift. barn, kollega, forældre, teori, kompetence, min egen viden-hvilke sider vil jeg blive mere bevidst om i mig selv?)

Kreative forberedelser

	Ansvar	Hvem hjælper til	Deadline
Indkøb			
Mad			
Skaffe ting fra naturen			
Blomster			
Pynte årstidsbord			
Pynte stue			
Program for festen			
Pynte op til festen			
Sanglegsprogram			
Eventyr og fortællinger			
Voksensange			
Opslagstavle			

Ugerne op til festen/Inddragelse af lokalsamfundet

SELVE FESTEN

Voksenfordeling-roller og opgaver

Oprydning-hvornår og hvem

Børn med specielle behov

DOKUMENTATION

Hvordan vil vi dokumentere processen/produkter (film, foto, børneinterview, lydoptagelser)?

Til hvad skal dokumentationen bruges (evaluering af børnemiljø, læringsmål, forældre, opslagstavle, hjemmeside/marketing, bevidsthed om egen praksis?)

EVALUERING

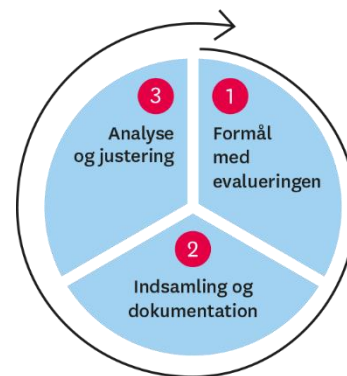
Af samarbejde og stemning i voksenhøjde

Nåede vi målene fra læreplanstemaer?

Hvor kan vi se/måle læringen?

Er der områder, vi skal arbejde videre med?

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen

1. FORÅRET 2021

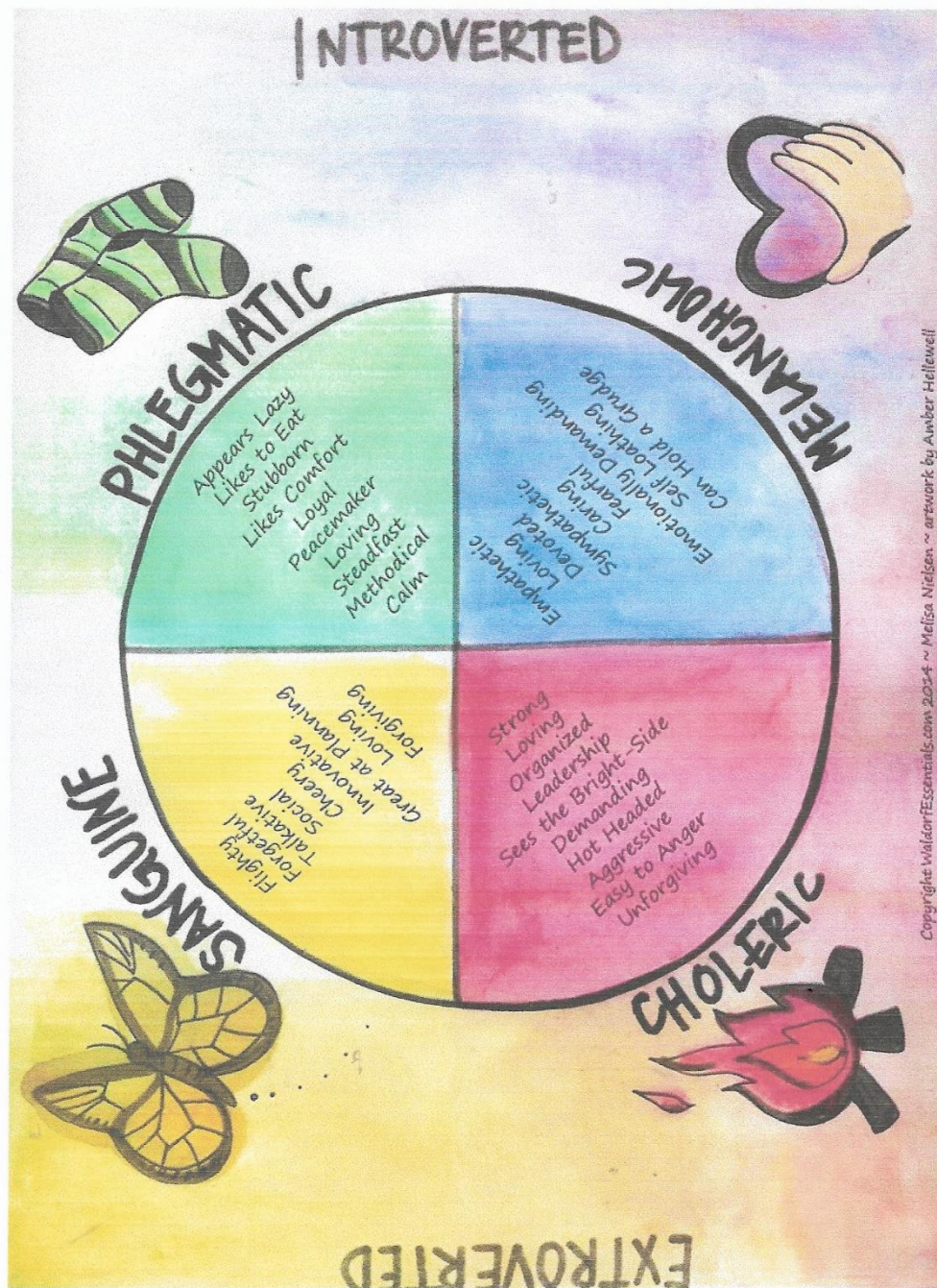
Siden december 2020 har vi været en ny personalegruppe med delt ledelse. 2 af de ansatte havde arbejdet sammen i 1,5 år under 2 ledere, som var en urolig periode. Begge er velbevandret i Steinerpædagogikken. I december blev en tredje pædagog ansat med flere års erfaring inden for den almene pædagogik. Vi kunne se, at vi var 3 garvede og forskellige pædagoger. Vi var nysgerrige på at lære hinanden bedre at kende, se på vores styrker og svagheder. Undersøge børnegruppen og dynamikken imellem de voksne og barnet.

For at alle parter havde samme udgangspunkt, studerede vi Rudolf Steiners bog "Hemmeligheden om menneskets fire temperamenter". Kort fortalt går tanken ud på, at der er 4 grundtemperamenter i mennesket (melankolske, sangvinske, flegmatiske og koleriske), der fremtræder forskellig i hver person. Disse forskellige "blandingsforskelle" påvirker den måde, man hver især oplever verden og er i den. Som pædagog er det vigtigt at kende det enkelte barns temperamentssammensætning for bedre at forstå dets reaktioner og handlinger i verden. Så kan den voksne møde barnet der. Et andet aspekt i det er, at pædagogen skal have kendskab og indsigt i sin egen sammensætning, for derved at være en mere bevidst professionel, der formår/tør at se på sig selv og sin egen praksis.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Udover at nærlæse og gennemgå Rudolf Steiners teorier i bogen til p-møderne, så kobledes vi den viden til praksisfortællinger, vi hver især havde samlet. Vi fik udarbejdet en planche, med oversigt over, de enkelte børn/pædagoger og deres temperamenter (se billede)

Planchen vist her er grundet tavshedspligt uden navne på børn/voksne. Planchen ser vi som et dynamisk værktøj, som vi vil tage frem løbende og bruge i planlægningen af årstidsperioderne, når et nyt barn starter, i forberedelsen til samtaler, i børn med særlige behov mm.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Ved at beskæftige os med samme bog/teori havde vi et fælles udgangspunkt, og i processen lærte vi de samme ord og begreber. Den nyansatte pædagog fik et større indblik i Steinerpædagogikken.

Som team lærte vi hinanden bedre at kende, humor var en stor del af det og er det stadig. Vi kan grine over hinanden og de udfordringer vi hver især kan stå i. Vi er blevet mere trygge ved hinanden og det resulterer igen i et dejligt arbejdsmiljø og trivsel. Vi er blevet gode til at se på os selv som pædagoger og være ærlige for hinanden. Være autentiske. Indsigten er: at når du som pædagog kan rumme dine egne følelser, alle sider af dem m.a.o. hele spektret/hele dig, så kan du også bedre rumme din kollegas og barnets.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vi bruger den nye indsigt hele tiden. Pædagogik kræver bevægelse, udvikling, derfor vil vi aldrig være færdig med at kigge på os selv i mødet med den anden. Netop i mødet med et andet menneske barn/voksen, møder du dig selv. I stedet for at sende irritation ud i verden til en kollega eller et barn, dvs. gå i affekt, så øver vi os hver især i nu at stoppe op og give os selv tid til at mærke efter. Det kunne fx være med spørgsmålet: "Hvorfor trigger dette barn mig? Hvorfor svinger jeg ikke med det?" Hvad fortæller denne konflikt mig om mig selv? Er der nogle aspekter/sider jeg ikke rummer i mig selv?"

Der er altid en historie bag menneskets (kollegas/barnets) handlinger og reaktion, den skal vi være nysgerrig på. Ikke dømme, ikke lukke ned.

En anden uventet indsigt, vi kom frem til, var, at dette arbejde med temperamerterne i særdeleshed også kan bruges ift. forældrene. Som pædagog kan vi nu bedre møde forældrene med et åben og nysgerrigt sind. Med en interesse for deres historie og livssyn.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vores læreplan er helt ny og blevet udarbejdet i år grundet den nye personalegruppe. Bestyrelsen har fået udleveret et eksemplar af læreplanen over mail inden det næste bestyrelsesmøde. Nogle medlemmer sendte rettelser og spørgsmål pr. mail, andre tog det op til bestyrelsesmødet, hvor én af de ansatte deltog.

Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil sætte fokus på rutinen toiletbesøg. Flere børn er bange for at gå på toilettet, der ligger i kælderen. Er der noget, vi kan gøre, så det bliver mere trygt? Har børnene nogle ideer? Vi tager udgangspunkt i vores skema "trivselstjek" (se billede), som vi laver i september 2021.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi oplever, at de kortere mandagsmøder hver uge er en stor hjælp. Vi har før lagt evalueringer ind i personalemøder, der holdes hver 3. uge. Her oplevede vi dog, at der kunne gå for lang tid mellem fx en årstidsfest og selve evalueringen.

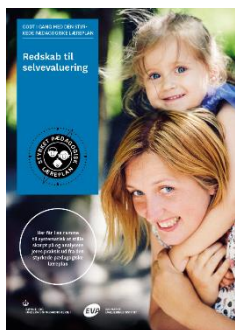
Vi synes for fremtiden, det kunne være spændende at supervisere hinanden, turde observere hinandens metoder/praksis med udgangspunkt i forskellige fokuspunkter fx hvordan bevæger jeg mig blandt børnene? Hvorledes påvirker mine bevægelser stemningen i gruppen?) At kunne undres over hinanden uden at føle sig dårlig, men kunne sige tingene konstruktiv til hinanden.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil ikke ændre i den lige nu, da den som nævnt før, lige er blevet udarbejdet. Vi vil dog have den liggende fremme til vores p-møder, så den bliver en naturlig del af vores praksis og ikke ligger gemt i en skuffe. Vi skal lade vores pædagogiske grundsyn være vores summende grundtone i praksis.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC